

ЗАТВЕРДЖЕНО

**рішенням Вченої ради
Харківського національного
університету мистецтв
імені І.П. Котляревського**

протокол №9 від 27 квітня 2023 року

**Програмні вимоги
вступних випробувань до аспірантури
Харківського національного
університету мистецтв
імені І.П. Котляревського**

галузь знань	02 – Культура і мистецтво
спеціальність	025 – Музичне мистецтво
Ступінь	доктор мистецтва

ОСВІТНЬО-ТВОРЧА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА МИСТЕЦТВА

I ЕТАП – АСИСТЕНТУРА-СТАЖУВАННЯ

Для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання до асистентури-стажування у ХНУМ, зараховуються бали вступних випробувань:

- творчого випробування із спеціальності;
- співбесіди з фахових питань (в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з відповідної спеціальності).

I. ТВОРЧЕ ВИПРОБУВАННЯ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Вступники надсилають доступ на закрите посилання на відеозапис програми творчого конкурсу, розміщений на платформі ютуб.

«Композиція». Вступники надсилають ноти, за бажанням – аудіозапис.

Вимоги до відеоматеріалів:

- запис програми надсилається одним або декількома посиланнями;
- відео обов'язково має бути підписане: ім'я та прізвище виконавця, програма, що виконується;
- запис здійснюється на нерухому камеру (дозволяється робити запис у домашніх умовах), без монтажу та спеціальних ефектів;
- на записі має бути чітко видно інструмент, руки та обличчя виконавця.

Екзаменаційна комісія враховує комплекс професійних даних вступника в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з спеціальності 025 Музичне мистецтво:

- уміння використовувати різноманітні засоби виконавської виразності, що відповідають композиторському стилю, художньому змісту твору, особливостям інтонування;
- уміння створювати органічну музичну форму;
- належне володіння виконавською майстерністю;
- мистецьку індивідуальність, артистичність.

Іспитові вимоги

«Фортепіано, орган»,

«Оркестрові струнні інструменти»,

«Оркестрові духові та ударні інструменти»,

«Народні інструменти України»,

«Музичне мистецтво естради та джазу» (інструменталісти, співаки),

«Академічний спів»

Виконання сольної програми тривалістю 30–40 хвилин, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами техніки музичних творів.

«Концертмейстерська майстерність»

Виконання концертмейстерської програми тривалістю 30–40 хвилин, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами а техніки музичних творів.

«Камерний ансамбль»

Виконання ансамблевої програми тривалістю 30–40 хвилин, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами ансамблевої техніки музичних творів.

«Композиція»

1–2 твори – одночастинна/циклічна композиція для симфонічного оркестру/для симфонічного оркестру із солістом/солістами/хором тривалістю від 10 хвилин

2–3 камерні твори тривалістю від 6 хвилин.

Обов'язковою є наявність професійно оформленої партитури.

Твори мають супроводжуватись анотаціями із зазначенням концепції, жанру, форми, тематизму і засобів його розвитку, техніки письма.

«Хорове диригування»

Диригування різностильової та різножанрової програми тривалістю 30–40 хвилин, до якої входять твір великої форми та a cappella.

«Оперно-симфонічне диригування»

Диригування програмою тривалістю 30–40 хвилин, до якої входять такі жанри:

- частина симфонії / увертюра до опери;
- твір для соло з оркестром;
- п'єса.

II. СПІВБЕСІДА З ФАХОВИХ ПИТАНЬ проходить у формі усних відповідей з метою виявлення музичного та загальнокультурного рівнів вступників:

- проаналізувати музичні твори програми творчого конкурсу з відповідної спеціалізації;
- відповісти на питання з методики, історії та теорії спеціальності, продемонструвати знання фахової літератури;
- орієнтуватись у подіях суспільного та культурного життя країни та за кордоном, дати їм оцінку.

II ЕТАП – ТВОРЧА АСПІРАНТУРА

Для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання до творчої аспірантури в ХНУМ, зараховуються бали вступних випробувань:

- творчого випробування із спеціальності (в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з спеціальності 025 Музичне мистецтво);
- співбесіди з фахових питань та наукового реферату;
- іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або італійської) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти;
- іспиту з філософії (в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з спеціальності 025 Музичне мистецтво).

I. ТВОРЧЕ ВИПРОБУВАННЯ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Вступники надсилають доступ на закрите посилання на відеозапис програми творчого конкурсу, розміщений на платформі ютуб.

Спеціалізація «Композиція». Вступники надсилають ноти, за бажанням – аудіозапис.

Вимоги до відеоматеріалів:

- запис програми надсилається одним або декількома посиланнями;
- відео обов'язково має бути підписане: ім'я та прізвище виконавця, програма, що виконується;
- запис здійснюється на нерухому камеру (дозволяється робити запис у домашніх умовах), без монтажу та спеціальних ефектів;
- на записі має бути чітко видно інструмент, руки та обличчя виконавця.

Екзаменаційна комісія враховує комплекс професійних даних вступника в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з спеціальності 025 Музичне мистецтво:

- уміння використовувати різноманітні засоби виконавської виразності, що відповідають композиторському стилю, художньому змісту твору, особливостям інтонування;
- уміння створювати органічну музичну форму;
- належне володіння виконавською майстерністю;
- мистецьку індивідуальність, артистичність.

Іспитові вимови

«Фортепіано, орган»,

«Оркестрові струнні інструменти»,

«Оркестрові духові та ударні інструменти»,

«Народні інструменти України»,

«Музичне мистецтво естради та джазу» (інструменталісти, співаки),

«Академічний спів»

Виконання сольної програми тривалістю 35–45 хвилин, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами техніки музичних творів.

«Концертмейстерська майстерність»

Виконання концертмейстерської програми тривалістю 35–45 хвилин, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами а техніки музичних творів.

«Камерний ансамбль»

Виконання ансамблевої програми тривалістю 35–45 хвилин, яка складається з різноманітних за жанрами, стилями, формами та видами ансамблевої техніки музичних творів.

«Композиція»

2 твори – одночастинна/циклічна композиція для симфонічного оркестру/для симфонічного оркестру із солістом/солістами/хором тривалістю від 10 хвилин

2–3 камерні твори тривалістю від 6 хвилин.

Обов'язковою є наявність професійно оформленої партитури.

Твори мають супроводжуватись анотаціями із зазначенням концепції, жанру, форми, тематизму і засобів його розвитку, техніки письма.

«Хорове диригування»

Диригування різностильової та різножанрової програми тривалістю 35–45 хвилин, до якої входять твір великої форми та a cappella.

«Оперно-симфонічне диригування»

Диригування програмою тривалістю 35–45 хвилин, до якої входять такі жанри:

- частина симфонії / увертюра до опери;
- твір для соло з оркестром;
- п'єса.

II. СПІВБЕСІДА З ФАХОВИХ ПИТАНЬ ТА НАУКОВОГО РЕФЕРАТУ проходить у формі усних відповідей з метою виявлення музичного, загальнокультурного рівнів вступників та презентації плану-проспекту творчого мистецького проєкту. Письмовий План-проспект з підписом вступника подається в електронному та роздрукованому вигляді у вказані терміни до Приймальної комісії Університету разом із іншими документами вступника.

План-проспект має містити чіткий план, що відображає всі етапи роботи над творчим мистецьким проєктом, їх змістовне наповнення та

строки виконання. Ідея творчого мистецького проєкту має відповідати наступним критеріям:

- оригінальність;
- актуальність;
- можливість практичного впровадження.
-

Структура плану-проспекту:

Титульна сторінка, оформлена за зразком (*Додаток 1*).

Анотація (до 3-х сторінок тексту), що містить відомості про основну ідею майбутнього творчого мистецького проєкту та визначає її відповідність критеріям. Крім того, в анотації має бути інформація про:

- мету, завдання та ресурси майбутнього творчого мистецького проєкту (необхідність музичного інструментарію, технічного обладнання тощо);
- цільові групи, на творчу/наукову діяльність яких вплине реалізація проєкту;
- вплив, який реалізація проєкту справить на розвиток вітчизняного музичного мистецтва.

Поетапний план реалізації творчого мистецького проєкту, що відповідає поставленим завданням та визначає строки реалізації кожного окремого заходу.

Вимоги до оформлення: загальний обсяг тексту – до 5000 тис. знаків із пробілами; параметри комп'ютерного набору тексту: шрифт – Times New Roman, розмір – 14, інтервал – полуторний (1,5), поля стандартні (верхнє, нижнє і праве поле – 1,5 см, лівє поле – 2,5 см). Нумерація сторінок – у верхньому правому куті (титульний аркуш не нумерується).

III. ІСПИТ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (англійської, німецької або італійської) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти.

Вступник має виявляти знання, уміння та навички:

1. Комунікативно-мовленнєва компетенція:

Уміти спілкуватись в усній та письмовій формах на професійні теми, демонструвати розвинену тактику мовленнєвої поведінки в навчально-науковій галузі.

Види мовленнєвої діяльності:

Вступник до творчої аспірантури при ЧИТАННІ повинен уміти читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру; володіти всіма видами читання (навчальним, ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим); виконувати різні види робіт з оригінальною літературою за фахом відповідно до поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з опрацьованого оригінального джерела.

Вступник до творчої аспірантури під час ГОВОРІННЯ повинен уміти продукувати та репродукувати монологічний текст, що становить собою роздум з елементами опису та розповіді на запропоновану тему, а також брати участь у діалозі-обговоренні.

Вступник до творчої аспірантури на ПИСЬМІ повинен уміти продукувати письмовий текст проблемного характеру, актуальний для професійної сфери вступника до аспірантури, а також репродукувати текст за спеціальністю, виокремлювати основну інформацію, аргументувати свою точку зору.

2. Мовна компетенція:

Вступник повинен правильно розуміти та вживати загальнонаукові та професійні мовні засоби в межах орієнтованої комунікації.

Рекомендований зміст іспиту:

1. Лексико-граматичне завдання.
2. Читання.

3. Діалог-обговорення за запропонованою темою.

Рекомендовані теми для діалогу-обговорення:

1. Підготовка та реалізація творчого мистецького проєкту.
2. Дослідницька складова творчого мистецького проєкту.
3. Участь у наукових конференціях, конгресах, форумах, симпозіумах, семінарах.
4. Публікації у виданнях мистецького або культурологічного спрямування України або інших держав.
5. Проведення майстер-класів, лекцій-концертів.
6. Участь у концертах, конкурсах, фестивалях, мистецьких програмах тощо.
7. Відомі діячі мистецтв світового рівня та України.
8. Застосування інноваційних методів та технік у творчій мистецькій діяльності.
9. Мистецькі проєкти за участю викладачів та здобувачів Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського.
10. Ваш концертний репертуар.

IV. ІСПИТ З ФІЛОСОФІЇ проходить у формі усних відповідей, що передбачає демонстрацію обізнаності вступника з базовими філософськими концептами у їх історичному розвитку, вміння оперувати понятійним апаратом філософського дискурсу, а також розуміти базові засади специфіки методології теоретичної філософії в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Перелік питань:

1. Місце філософії в системі гуманітарного знання.
2. Специфіка та різноманіття філософського знання.
3. Функції філософії.

4. Філософія як світогляд.
5. Структура світогляду та його основні історичні типи.
6. Передумови виникнення та інституціоналізації філософії.
7. Специфіка філософського знання Стародавнього Сходу (Китай, Індія).
8. Особливості виникнення та розвитку філософії у Стародавній Греції.
9. Основні етапи розвитку філософії у Стародавній Греції.
10. Натурфілософія досократиків.
11. Сократ і його місце в історії філософії.
12. Об'єктивний ідеалізм Платона.
13. Енциклопедична філософська система Аристотеля.
14. Елліністична філософія (стоїцизм, епікуреїзм, скептицизм, неоплатонізм).
15. Соціально-історичні та духовні умови розвитку філософії Середньовіччя.
16. Патристика як історична форма філософствування.
17. Філософські погляди Августина Аврелія.
18. Схоластика: суперечка номіналізму та реалізму.
19. Ф. Аквінський – систематизатор схоластики.
20. Антропоцентризм і гуманізм як домінанти філософського мислення доби Відродження.
21. Натурфілософія епохи Відродження.
22. Соціальна філософія епохи Відродження.
23. Особливості розвитку філософії Нового часу.
24. Емпіризм і раціоналізм як дві методологічні настанови філософії Нового часу.
25. Емпіризм Ф. Бекона.
26. Раціоналізм як ключовий принцип філософського мислення Нового часу (Р. Декарт, Г. Ляйбніц).
27. Основні принципи, ідеї та концепції філософії Просвітництва.

28. Німецька класична філософія: загальна характеристика.
29. Гносеологічна концепція І. Канта.
30. Категоричний імператив І. Канта.
31. Система об'єктивного ідеалізму Г. Гегеля.
32. Діалектика Г. Гегеля.
33. Філософія марксизму та основні етапи його розвитку.
34. Неомарксизм (Франкфуртська школа).
35. Особливості української філософської думки.
36. Найвизначніші представники вітчизняної філософії (Г. Сковорода, П. Юркевич, Д. Чижевський, В. Вернадський).
37. Філософія життя (А Бергсон, Ф. Ніцше).
38. Соціокультурні та наукові умови розвитку філософії ХІХ – ХХ ст.
39. Основні напрямки розвитку сучасної філософії (загальна характеристика).
40. Позитивістська традиція у філософії.
41. Проблема наукової раціональності у сучасній філософії (неопозитивізм, постпозитивізм).
42. Аналітична філософія: основні ідеї, імена.
43. Екзистенціалізм: зміст та напрямки.
44. Герменевтика: основні ідеї, імена.
45. Феноменологія: основні ідеї, імена.
46. Структуралізм: основні ідеї, імена.
47. Ситуація постмодерну у філософії.
48. Буття як вихідна філософська категорія.
49. Діалектика як теоретична система та її різновиди. Діалектика і метафізика. Закони, принципи та категорії діалектики.
50. Свідомість як філософська проблема. Структура свідомості. Проблема ідеального.
51. Пізнання як предмет філософського аналізу.

52. Специфіка наукового пізнання. Критерії науковості. Основні форми наукового пізнання (факт, гіпотеза, закон, теорія, концепція)
53. Істина та її критерії. Основні концепції істини (кореспондентська, прагматична і конвенціональна).
54. Специфіка та актуальність філософського розгляду проблеми людини. Філософська антропологія. Філософське розмежування понять індивіду, індивідуальності, особистості.
55. Аксиологія. Поняття цінності.
56. Специфіка філософського розгляду культури. Філософське осмислення закономірностей розвитку культури.
57. Суспільство як предмет філософського аналізу. Поняття соціальної структури суспільства. Суспільний прогрес: сутність і критерії.
58. Філософський аналіз глобальних проблем сучасності.
59. Концепція постіндустріального суспільства.
60. Основні світоглядні проблеми біоетики.

Додаток 1

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
імені І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

Спеціальність 025 Музичне мистецтво
Освітньо-творча програма підготовки доктора мистецтва

**ПЛАН-ПРОСПЕКТ
ТВОРЧОГО МИСТЕЦЬКОГО ПРОЄКТУ**

на тему:

Прізвище, ім'я та ім'я по батькові вступника

ХАРКІВ – 2023